

ZIEMIA LUBELSKA

PISMO CODZIENNE.

Red. i Adm. ul. Kościuszki Nr 5. Skrzynka pocztowa Nr 50—Ad. tel. „Ziemia—Lublin”

CENA PRENUMERATY:

w Lublinie bez odnożenia: miesięcz. 4.20, kwart. k. 12.50, półrocz. k. 25
pocz. k. 50; z odnożeniem: mies. 5.00, kwart. k. 15.00, półrocz. k. 30.00, rocznie kor. 60.—
Na prowincji: miesięcz. kor. 6.00, kwart. k. 18.—, półrocz. kor. 36.—, rocznie kor. 72.—
W okupacji niemieckiej: mies. kor. 6.50, kwart. k. 19.50, rocznie k. 78.—

CENA OGŁOSZEŃ:

Wiersz pełitowy lub jego miejsce każdorazowe przed tekstem 1 kor. 50 hal., wśród tekstu 2 k. 50 h., za tekstem 1 k. 20 h. Nekrologi 1 kor. Na ostatniej stronie 90 hal. W drobnych za wyraz 16 hal. Korespondencje do Rosji 16 hal. za wyraz. Załączniki za 100 na prow. 2 kor. 60 hal., w miejscu 1 k. 30 h.

W sprzedaży ulicznej „Ziemia Lubelska” porówna kosztuje 20 hal., popołudniowa 14 hal.

REKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ.

Administracja otwarta od 9-ej rano do 7-ej popołudniu.

Telegramy.

Na frontach bojowych.

KOMUNIKAT NIEMIECKI.

BERLIN, 28.8 (BK). Komunikat niemiecki pod datą 27.8 wieczorem. Punkt ciężkości dzisiejszych prób przełamania się angielskich i kanadyjskich wojsk leżał na południe od Scarpe. Uderzenie po obu stronach drogi Arras-Cambrai zostało powstrzymane w naszych stanowiskach.

Po obu stronach Bapaume i na północ od Sommy siła ataków nieprzyjacielskich w porównaniu do dni poprzednich osłabła. Nieprzyjaciela odparto wszędzie.

KOMUNIKAT AUSTRJACKO-WĘGIEJSKI.

WIEDEN, 28.8 (BK). Komunikat

austriacko węgierski pod datą 27.8.

Włoska widowia bojowa:

W kilku miejscach włoskiego frontu walki artylerji i potyczki patroli. Bozen i Gries były ponownie celem nieprzyjacielskich ataków lotniczych, jednakże nieszkodliwych.

Na albańskiej widowni bojowej.

Nasze zwycięskie wojska, ścigając pokonanego przeciwnika zyskały na południe od Fieri i Berat na terenie.

Również po obu stronach doliny Tomoricy (pobocznej rzeki górnej Devoli) gdzie francuskie oddziały stawiały zacięty opór, zdobyto szturmem francuskie stanowiska i zmuszono nieprzyjaciela do odwrotu.

Powstanie w okręgu petersburskim.

PETERSBURG 28.8 (B. K.) (P.A.T.). Wieczorem 15 sierpnia rozpoczęło się w okręgu petersburskim pod kierownictwem białogwardyjskich oficerów zbrojne powstanie. Początkowo powstańcy obsadzili kilka stacji, poczem nasze oddziały rozbroili przeciwrwucjonalistów, którzy się ośmielali w lesie wołosowskim.

Z Petersburga przybyli japoński sekretarz konsularny Midkwar i attaché chińskiego poselstwa Lipotan i złożyli wizytę komisarzowi ludowemu dla spraw zewnętrznych.

Zdobytą korespondencja dowodzi, że francuski pełnomocnik Janeau prowadził agitację werbunkową pomiędzy białogwardystami i Czechami w Samarze, skąd utrzymywano także ożywione stosunki z Dutowem i rządem sybi skim.

Rząd w Omsku polecił mobilizację roczników 1896—99.

Mobilizacja burżuazji.

MOSKWA, 28.8 (BK). Na rozkaz komiretu w jskowego zarządzono mobilizację burżuazji roczników 1913—1914, które ma się użyć do robót poza frontem.

Austriacka para monarsza w Dreźnie.

DREZNO, 28.8 (BK). Para cesarska w towarzystwie ministra spraw zewnętrznych, hr. Buriana i zwyczajnego orszaku przybyła tu dziś, aby po wstąpieniu na tron saskiemu królowi złożyć wizytę, która miała się odbyć jeszcze w roku przeszłym, jednakże nie odbyła się

z powodu nieobecności króla. Pobyt pary cesarskiej potrwa jeden dzień.

DREZNO, 28.8 (BK) Na powitanie pary cesarskiej przybyli na dworzec kolejowy król w un formie swego austro-węgierskiego pułku, następca tronu, Jan Jerzy z żoną, minister państwowy i naczelnicy państwowych i miejskich władz. Po bardzo serdecznym powitaniu Jego Cesarskiej Mości przez króla i członków królewskiej rodziny i po wzajemnym przedstawieniu orszaku, udali się cesarz Karol i król Fryderyk August na „Wienerplatz“ gdzie ustawiona była kompanja honorowa i generalicja. Po przejściu przed frontem kompanji honorowej nastąpił odjazd wśród licznie zebranej publiczności, która gości serdecznie witała, do zamku, skąd po krótkim pobycie udano się do zamku Moritzburg, gdzie odbył się obiad. Wieczorem mają Ich Cesarskie Moście odjechać z powrotem do Wiednia.

Dymisja arcybiskupa bukońskiego.

WIEDEN, 28.8. (BK) „Wiener Zeitung“ ogłasza, że cesarz uwolnił metropolitę arcybiskupa w Czerniowcach, dr. Włodzimierza Reptę z kierownictwa archidiecezją i powierzył administrację tejże archidiecezji Hipolitowi Vorochelci. W czasie obsadzenia Bukowiny przez Rosjan metropolita wydał rozporządzenie do proboszczów, aby modlili się o dobro cara i jego rodziny.

Przez powierzenie administracji rumuńskiemu konsystorjalnemu archimandrycie i przez powierzenie zastępstwa jego ukraińskiemu koledze, uczyniono dalszy krok w kierunku reorganizacji władz kościelnych na Bukowinie, których zadaniem będzie stworzenie trwałych stosunków i powołanie nowego konsystorza.

Z ostatniej poczty.

Wzmocnienie ataku francuskiego na Zachodzie.

Wiadomości z Zurychu powiadają, że z Paryża przesunięto moc wojska ku północy. Najprawdopodobniej w celu powiększenia ataku na froncie zachodnim, gdyż zamiarem koalicji jest podobno jeszcze w tym roku wymusić rozstrzygnięcie zwrot w kampanji.

Chwila ważnych rozstrzygnięć w Hiszpanji.

„Times“ donosi z Santander 25 b. m.: Ambasador niemiecki dziś rano przybył ze St. Sebastian do Madrytu. Podróż odbył w nocy samochodem i natychmiast po przyjeździe do hotelu za-telegrafował do pałacu królewskiego i prosił o natychmiastowe posłuchanie u króla w ważnej sprawie.

Odpowiedziano mu, że natychmiastowe posłuchanie jest niemożliwe, lecz że otrzyma wiadomość, kiedy król będzie go mógł przyjąć.

Polowanie, na które król się wybierał, odwołano.

Podróż cesarstwa austriackich.

„Korrespondenz Hoffman“ donosi urzędowo: W drodze powrotnej cesarz Karol, który przybędzie w odwiedziny do Drezn, uda się we środę do Monachjum, gdzie się zatrzyma przez kilka godzin w celu złożenia wizyty królowi i królowej.

Poselstwo niemieckie w Pskowie.

Dnia 23 go sierpnia przybyli do Pskowa członkowie oraz personel poselstwa niemieckiego

Ataki lotnicze na miasta niemieckie.

Komunikat Biura Wolffa: Doskonały stan pogody w dniu 22 b. m. nieprzyjacieli wyzyskał dla dokonania we dnie i w nocy szeregu napałów na teren oyczysty. Tym razem celem jego były miasta: Kolonja, Koblenca, Frankfurt nad Menem, Karlsruhe i Pima. Z pośród bomb, rzuconych przez nieprzyjaciela dzięki naszemu ogniowi dział obronnych beładnie i bezcelowo, większa część spadła na otwarte pola, przyczem tylko część z nich wyrządziła pewną szkodę materialną osobom prywatnym. Przeciwnik ataki swoje na spokojnych obywateli niemieckich przypłacił b. ciężkimi stratami.

Rozruchy chłopskie w Rosji.

W gubernji orłowskiej wybuchło powstanie chłopów. Wielu bolszewików zabito. Przystana z Kurska bolszewicka czerwona gwardja stłumiła powstanie.

Wojska amerykańskie w Archangielsku i na Syberji.

„Algemeen Handelsblad“ donosi z Londynu: Ameryka, podobnie jak Anglja i Francja, wysadziła w Archangielsku wojska na ląd. Na Syberję wysłana ma być mieszana brygada kanadyjska, reprezentująca wszystkie oddziały wojsk.

Ks. Janusz Radziwiłł w Krakowie.

Kraków, 27 sierpnia.

Ks. Janusz Radziwiłł odbył w Wiedniu i wczoraj w Krakowie dłuższe konferencje z kilku panami z Wołynia, w czasie których przedstawili oni życzenia Polaków na ty h kresach Polski i prosili o poparcie ich starań, mających na celu obronę polskich interesów na Wołyniu.

Dzisiaj o godz. 10 rano ks. Janusz Radziwiłł odbędzie kilka mniejszych konferencji w biurze polskiego deputamentu stanu, przy ul. Flakjańskiej 132. Wieczorem prawdopodobnie ks. Radziwiłł odjedzie do Warszawy.

SKŁADAJCIE KSIĄŻKI W RE-
DAKCJI „ZIEMI LUBELSKIEJ“
DLA WYPOŻYCZALNI POL-
SKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ.

Przeciw kontrrewolucji.

WOŁOGDA, 28.8 (BK.) Komitet dla tłumienia przeciwrwucycji wydał bardzo ściśle zarządzenia przeciw kontrrewolucjonistom. Wszystkich białogwardystów zarejestrowano, podejrzanych pomiędzy nimi aresztowano.

Walki w Rosji.

MOSKWA, 28.8 (B. K.) Doniesienie agencji: w okręgu Kazania toczy nasza piechota zacięłą walkę o posiadanie góry Karasnoj, którą nasze baterje i flotylla na Woldze ostrzeliwują. Nasz oddział wojsk na prawym brzegu Wolgi posuwa się na linji wsi Spaskaja, Goczusińska, Junetem. Nasze oddziały wywadowcze po odrzuceniu nieprzyjaciela dotarły aż do Niżniego Uflomu. Na północno-kaukaskiej widowni bojowej zajęliśmy wsie Piczuczeńskaja i Pi-sewatka, w południowym okręgu zajęliśmy po walce szereg miejscowości.

Z rosyjskiego zamętu.

MOSKWA, 28.8 (B.K.) Dzienniki donoszą, że przybyła tam gruzińska delegacja celem pertraktowania w sprawie likwidacji rosyjskich państwowych urzędów na Kaukazie.

Niemcy ofiarowują pokój „pojednawczy“.

Berlin, 26 sierpnia.

Coraz częściej rozlegają się w Niemczech odgłosy pokojowe—co należy uznać za znamienity objaw chwili obecnej.

Zasługuje na uwagę pod tym względem relacja o konferencji przywódców partii w parlamencie niemieckim z wicekanclerzem Payerem, zamieszczona w „Liberal. Correspondenz“, a niewątpliwie inspirowana.

Na konferencji tej sekr. stanu, Hintze, referował o położeniu we wnętrzu, a w szczególności o sprawach wchodnich. Na podstawie tego referatu toczyła się dyskusja, podczas której osiągnięto zupełną zgodność, że „obronny charakter wojny nie może być zmieniony przez żadne prądy niemiarodajne i że słowa mowy tronowej z dn. 4 sierpnia 1914:—„Nie kieruje nami chęć zdobywcza“—stanowią znowu podstawę polityki zagranicznej Niemiec“.

„Naród niemiecki — oświadcza „Lib. Cor.“—znajdzie siły do opierania się woli niszczyielskiej wrogów, dopóki także po drugiej stronie okaże się skłonność do pokoju pojednawczego“.

Położenie wojenne na Zachodzie.

Jak było do przewidzenia, z chwilą kiedy front niemiecki na południu oparł się o rzekę, czyniła się tam zmała, przenosząc się na odcinek północny. Obecnie na froncie południowym, między Noyon — Soissons — Reims, akcja atakowa prowadzona jest jedynie między Ailette a Aisne, w kierunku wschodnim. Francuzi szukają tu jeszcze ciągle możliwości obejścia pozycji niemieckich nad Vesle i zepchnięcia ich na Chemin des Dames.

Główne zapasy rozgrywiają się obecnie między Croiselles — Bapaume — Bray — Chaulnes. Obejmują one teren pierwszej bitwy nad Sommą, z tą jedynie zmianą, że sięgają bardziej ku północy.

W czasie pierwszej bitwy, Niemcy, przetrzymując taki zbiorowy atak koalicji na swe linie, wcześniej cofnęli je na pozycję Zygryda, na nich dopiero przyjmując walkę. Obecnie ustępują bardzo powoli — krok za krokiem, usiłując powstrzymać napór wojsk koalicji.

Konfiguracja linii bojowej przedstawia się obecnie tak, iż od Arras aż po Lasigny front przebiega prawie w prostej linii z północy na południe, załamuje się następnie na wschód pod kątem prostym przez Noyon ku Ailette. Wzdłuż rzeki biegnie łagodnym półkolem ku Soissons, gdzie łączy się z frontem nad Vesle.

Niemcy stracili dotychczas: cały dobytek ofensywy, podjętej między 27 maja a 8 czerwca ku Marnie, zysk ofensywy 8 i 10 czerwca na południe od Noyon, oraz przeciętnie 20 km. terenu, zajętego w czasie akcji od 21 do 30 marca.

Zjazd nauczycielski w Piotrkowie.

Piotrków, 25 sierpnia.

W dalszym toku obrad interpelację, złożoną przez Zrzeszenie nauczycielstwa polskich szkół początkowych, motywował p. Czesław Drabarek, wyka-

zując, że projekt p. ministra Steckiego o oddaniu szkolnictwa w ręce władz politycznych dąży do zguby oświaty w Polsce. Zebranie jednomyślnie, przez aklamację, przyjęło następujący wniosek:

„Zjazd stwierdza, że oddanie szkolnictwa polskiego, jak to przewiduje złożony Radzie Stanu przez rząd polski projekt ustroju administracyjnego Król. Polskiego, pod zarząd organów administracyjno politycznych, grozi uzależnieniem wychowania przyszłych pokoleń narodu od bieżących tendencji politycznych, wprowadzeniem walki politycznej do szkolnictwa i w szeregi nauczycielstwa. Zjazd stwierdza, że zrealizowanie tego projektu byłoby klęską dla spraw wychowania w Polsce i wyraża ufnosć, że Rada Stanu projektu nie zaakceptuje“.

Uchwała przesłana będzie sferom miarodajnym.

Przystąpiono do właściwego porządku obrad.

Ponieważ referaty, zgłoszone na zjazd, wydrukowano w pracy „O szkołę polską“, przeto uchwalono, aby referenci w krótkim streszczeniu podawali motyw i wnioski pod dyskusję i głosowanie.

W myśl powyższego ks. Jan Gralewski streścił swój referat: „Zasady ogólne organizacji szkolnictwa polskiego“.

Przy organizacji szkolnictwa rzeczą najważniejszą jest odpowiednie przygotowanie zawodowe kadr nauczycielskich, zapewnienie im warunków ekonomicznych i zapewnienie odpowiedniego stosunku do społeczeństwa.

Drugą cechą wartościową pomysłów komisji edukacyjnej jest wychowawczy charakter edukacji narodowej, a więc podniesienie postulatów:

1) aby wychować nie tylko pojedynczego obywatela, ale cały naród, a to dać może jedynie powszechność nauczania i równe dla wszystkich minimum wykształcenia;

2) aby wychowanie nie tylko nawiązywało uczuciowy i umysłowy stosunek do przeszłości dziejowej narodu, lecz wyrządzało także świadomego współczesności obywatela w życie czynne.

3) aby wychowanie było oparte o nowoczesne zdobycze pedagogiki, a więc dbało o wszechstronny rozwój wychowanka przez opieranie wychowania moralnego i fizycznego, o pracę ręczną już na najniższym stopniu nauki szkolnej;

4) aby stopnie i rodzaje szkół w Polsce przewidywały przygotowanie obywateli z jaknajmniejszą stratą czasu i wkładów, a z jaknajszyszymi wynikami do wszelkich stopni i rodzajów pracy narodowej.

To ostatnie pytanie rozwiązała komisja pedagogiczna warszawska w ten sposób, że postanowiła wprowadzić: szkołę powszechną 7-letnią (od 7 do 14 roku życia); szkołę średnią ogólnokształcącą 4-letnią, równoległe szkoły zawodowe 2 i 4-letnie; szkoły wyższe.

Szkoła powszechna 7-letnia da się według fachowych obliczeń zrealizować w ciągu 25 lat. Zachodzi jednak pytanie, co robić na dziś? Otóż wskazania praktyczne na okres przejściowy są następujące:

Pilne jest zorganizowanie społeczeństwa do pracy z rządem (w radach, dozrach, opiekach szkolnych); uświadomienie narodowe jałowych mas ludowych; nacisk na patriotyczne wychowanie w szkołach powszechnych; zorganizowanie szkolnictwa zawodowego.

Konieczne jest dalej powołanie i gruntowne opracowywanie planów organizacji szkolnictwa wszelkich stopni i rodzajów, aby reforma przy całej swej nowoczesności mogła być stopniowo wprowadzana w życie jako przebudowa i nadbudowa istniejącego stanu rzeczy.

Następnie dr. Henryk Rowid streścił referat o „Rozkładzie i wzajemnym stosunku przedmiotów nauki w szkole powszechnej“. Jako zasadę przyjęto, że szkoła powszechna winna być 7-letnia (od 7 do 14 roku życia).

Szkoła powszechna ma dać wychowancom swoim: a) warunki rozwoju fizycznego i duchowego, b) stwarza podstawę, na której z czasem rozwinię się charakter moralno-religijny człowieka,

c) budzi ideę wspólną wszystkim obywatelom, ideę umiłowania ziemi ojczystej na podstawie głębszego poznania jej przyrody i dziejów, d) wyposaża wychowanków w zdolności, które im z czasem umożliwią pomnażanie i wzbogacanie dóbr duchowych i materialnych własnego narodu.

Szczegółowa rozprawa rozwinęła się nad zakresem programowym szkoły powszechnej.

Z życia Ziemi Lubelskiej.

Urzędowa informacja o cholery w Chełmie.

C. k. Biuro Prasowe donosi: Odnosnie dodoniesienia dzienników o pojawieniu się cholery azjatyckiej w Chełmie, stwierdza się urzędowo, że w tamtejszym obozie dla powracających uchodźców stwierdzono 2 wypadki cholery i zarządzono natychmiast wszelkie potrzebne środki ostrożności.

Z życia Lublina.

Rok szkolny w szkołach ludowych.

Zapisy dzieci do szkół miejskich odbywać się będą dn. 29, 30 i 31 sierpnia.

Zgłaszający się do zapisów przedstawiać winni: 1) metrykę urodzenia, 2) świadectwo szczepienia ospy, 3) świadectwo szkolne z roku ubiegłego.

Zapisy skuteczniac mogą: rodzice lub opiekunowie dzieci, starsze rodzeństwo lub bliscy krewni; zapisywanie się przez uczniów uwzględnione być może tylko w wypadkach wyjątkowych.

Lekcje rozpoczęte będą we wszystkich szkołach miejskich w dn. 2 września po nabożeństwie, które odprawione zostanie tegoż dnia o godz. 9-ej rano, w kościele po-Dominikańskim.

Z całej Polski.

Wiadomość o internowaniu pułk. Zielińskiego nieprawdziwa. Ze Lwowa donoszą: Wiadomość o rzekomym internowaniu pułk. Zielińskiego, a to w związku z procesem legionistów polskich, jest nieprawdziwa.

Prawdą jest natomiast, że pułk. Zie-

liński, który w danym razie wezwany będzie jeszcze do rozprawy, nie może na razie opuścić obszaru komendy wojsk. w Koszycach.

Sensacyjne aresztowanie właściciela dóbr. Ze Lwowa donoszą: Znany w kołach ziemianiskich obywatel, właściciel dóbr Baranów w powiecie tarnobrzskim, Dolański, został aresztowany przez umyślnie wysłanych urzędników namiestnictwa, z powodu pokątnego handlu zbożem po cenach lichwiarskich. Stwierdzono bowiem, iż Dolański sprzedał 2 wagony zboża po cenie 400 do 500 k. za cetnar metryczny. Wraz z nim aresztowany został rzadca dóbr, Władysław Trzeciak i faktor Fischel Weinreb. Wszyscy trzej pod eskortą żandarmerji odstawieni zostali do aresztu śledczego w sądzie obwodowym w Rzeszowie. Aresztowanie to wywołało niezmierną sensację w kołach rolników.

Ze świata.

W Wiedniu nie obradowano nad sprawą polską. Węgierski minister handlu, bar. Sztterenyi, wobec jednego ze sprawozdawców węgierskich oświadczył, że na ostatniej wspólnej radzie ministrów sprawa polska nie stanowiła przedmiotu narad. Konferencje poświęcone były tylko sprawom gospodarczo-finansowym.

Ślub Carusa. Głośny śpiewak światowej sławy, Piotr Caruso—jak donoszą dzienniki amerykańskie—zaślubił niedawno córkę nowojorskiego adwokata, pannę Dorotę Parr Benjamin.

*****

KTO

szuka posady, zajęcia głównego lub

ubocznego — KTO szuka ludzi do

pracy, ma wolne posady — KTO

chce coś sprzedać albo kupić — KTO

wreszcie ogłosić chce inne swoje

potrzeby, uczyni najlepiej, ogła-

szając się w dziale DROBNYCH

OGŁOSZEŃ naszego dziennika.

Słowo po 16 hal. za jeden raz.

Wielka poczytność i ogromne roz-

powszechnienie „ZIEMI LUBEL-

SKIEJ“ zapewnia doskonały skutek.

*****

DRUKARNIA ZIEMI LUBELSKIEJ

ulica Tadeusza Kościuszki № 8.

Zamówienia wykonywa się
szybko i akurafnie. „ „ „ „

Wykonywa wszelkie druki
po cenach przystępnych „ „

Brozury — Dyplomy — Afisze — Programy — Ustawy — Blankiety
Kwitarzuse — Sprawozdania — Tabele — Listyżołobne — Koperty
Zawiadomienia ślubne — Cyrkularze — Rachunki — Bilety wizy-
towe, oraz wszelkie druki dla instytucji państwowych,
społecznych i prywatnych.